

Endring av lokal forskrift om adgang for jakt på elg, hjort, rådyr og bever

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Bjerkreim kommune vedtar at det gjennom endring av lokal forskrift om adgang til jakt etter elg, hjort, rådyr og bever skal kreves inn fellingsavgift på elg og hjort som følger Stortingets årlige fastsatte makssats jamfør §9 i viltressursloven og §6 i forskrift om kommunal og fylkeskommunale viltfond og fellingsavgifter for elg og hjort. Og at det åpnes opp for bruk av restlysforsterkende og termiske siktemidler på jakt etter hjort i åpent terreng jamfør §26 i viltressursloven og §29a i forskriften om utøvelse av jakt, felling og fangst.

Vedtakene skal samles i en felles lokal forskrift som åpner for jakt, fastsetter minstearealet for elg, hjort og rådyr, bruk av restlysforsterkende og termiske siktemidler i åpent terreng etter jakt på hjort og fastsetter at det kommunen kan kreve innfellingsavgift i henhold til årlig makssats satt av stortinget. Forslag til ny lokal forskrift:

Forskriftforslag:

Forskrift om adgang til jakt etter rådyr, elg og hjort, samt jakt og fangst av bever, Bjerkreim kommune, Rogaland

§ 1 Formål

Formålet med forskriften er å legge til rette for en bærekraftig og målrettet forvaltning av hjortevilt og bever. For å kunne fremme jakt og fangst som nærings- og rekreasjonskilde, samt å forebygge unødige skader og ulemper på andre samfunnsinteresser

§ 2. Åpning for jakt på hjortevilt og bever

Det er adgang til jakt etter rådyr, elg og hjort, samt jakt og fangst etter bever i hele Bjerkreim kommune i Rogaland, hvor minsteareal er angitt og med angitt grunnlag for fellingstillatelse. Jakttiden skal være i samsvar med nasjonal forskrift.

§ 3. Fastsettelse av minsteareal for godkjenning av vald og tildeling av fellingstillatelse for elg, hjort og rådyr

Elg = 10 000 daa	Hjort = 1500 daa	Rådyr = 500 daa
------------------	------------------	-----------------

§ 4. Fellingsavgift for elg og hjort

Fellingsavgift kreves inn etter forskrift 15. mai 2011 nr. 537 om kommunale og fylkeskommunale viltfond og fellingsavgift for elg og hjort § 6, jf. viltressursloven § 9 fjerde ledd.

Satser for fellingsavgiften følger maksimal sats for fellingsavgift gitt i Stortingets budsjettvedtak, men kan reduseres etter lokalt politisk vedtak.

§ 5. Bruk av restlysforsterkende og termiske siktemidler under jakt på hjort

Det åpnes for bruk av restlysforsterkende og termiske siktemidler på åpnet terreng under jakt på hjort jf §26 viltressursloven og §29a i forskriften om utøvelse av jakt, felling og fangst.

§ 3. Ikraftttredelse [og opphevelse]

Forskriften trer i kraft [XX. XX 2026 eller senere / fra kunngjøring i Norsk Lovtidend]. Fra samme tid oppheves forskrift [dato] nr. xx om ...

SAKSOPPLYSNINGER:

Ny viltressurslov tredde i kraft 1. juli 2026 og opphever da samtidig den tidligere viltloven og dens forskrifter.

I henhold til §9 i viltressursloven og § 6 i Forskriften om kommunale og fylkeskommunale viltfond og fellingsavgift for elg og hjort er det krav om at kommunene skal fastsette innkreving og fellingsavgifter gjennom lokal forskrift.

I henhold til §26 andre ledd i viltressursloven og §29a i Forskriften om utøvelse av jakt, felling og fangst kan kommunen åpne for jakt etter hjort i åpent terreng med restlysfosterkende og termiske siktemidler. Kommunen skal vurdere behovet for videreføring av en slik forskriftsregel hvert femte år og kopien av vurderingen skal sendes landbruksdirektoratet. Jegerne som benytter slike, sikter skal rapportere bruken ved felling gjennom hjorteviltregisteret.

I Bjerkreim kommune er hjort (*Cervus elaphus atlanticus*) det viltet som det felles flest av og om flest personer er involvert i. Enten som grunneier, bonde eller jeger. Det er per i dag 32 vald som er godkjent for jakt på hjort, hvorav to av disse har egen bestandsplan.

Oversikt over det totale innrapportert fellingstallet av hjort og antall av disse som er felt på innmark i Bjerkreim kommune siden 2022. Før dette er det ingen brukbar statistikk som er relevant for saken.

Registrerte felt på inn- og utmark								
Jaktår	Felte kalver	Felte spissbukk	Felte koller	Felte eldre bukker	Sum felte hjort	Tildelt totalt	Antall jegerdager	Felte dyr av tildelte i %
2022	71	27	60	33	191	270	247	71
2023	94	20	88	23	225	278	967	81
2024	115	24	71	16	226	311	907	73
2025	106	26	60	18	210	308	887	68
Registrert felt på innmark								
Jaktår	Felte kalver	Felte spissbukk	Felte koller	Felte eldre bukker	Sum felte hjort	Tildelt totalt	Antall jegerdager	Felte dyr på innmark av tildelte i %
2022	6	4	6	1	17	270	81	6 %
2023	30	8	33	10	81	278	316	29 %
2024	51	10	27	7	95	311	339	31 %
2025	50	10	32	9	101	308	359	33 %

Det er uvisst om de som er felt på innmark er felt om natten og om de er felt med vanlig kikkert eller restlysfosterkende/termiske kikkert. En jegerdag er en person som har registrert at den personen har jaktet. Uavhengig av tid.

Henvisning til lovverk:

Viltressursloven § 9: <https://lovdata.no/lov/2025-06-20-102/§9>

Forskriften om kommunale og fylkeskommunale viltfond og fellingsavgift for elg og hjort §6: <https://lovdata.no/forskrift/2011-05-15-537/§6>

Nåværende lokal forskrift om adgang til jakt etter elg, hjort, rådyr og bever, Bjerkreim kommune, Rogaland: <https://lovdata.no/dokument/LF/forskrift/2024-09-17-2217>

Vurdering:

På grunn av krav i lovverket vil innkreving av fellingsavgifter fastsettes i lokal forskrift uavhengig av hva satsene for de ulike kategoriene blir satt til per år. For å ha en forutsigbarhet, slippe å fornye den lokale forskriften hvert år og for å utnytte inntektsmulighetene vil forslaget legge til grunn at det benyttes årlige makssats satt av Stortinget for alle arter og kategorier av dyr. Dette gjør forskriften enkel og prosessen i etterkant lite byråkratisk. Teksten er også utformet slik at en kan ta mindre enn makssats om kommunen ønsker det. Men at utgangspunktet er at maks sats benyttes.

Bruken av restlysforsterkende (nattoptiske) og termiske siktemidler har de siste årene blitt vanlig blant jegere i Norge og lokalt i Bjerkreim. Dette kan sees på som en utvikling av den tradisjonelle "bøjakta" som før skjedde i måneskinn. Det er uenighet innad i jegermiljøet om bruken av slike type sikter og effekten av effektiviteten ved å benytte disse opp mot mer tradisjonelle former for jakt. Kommunens vurdering er at bruken er generelt akseptert av allmenheten og for enkelte en nødvendighet for å få fylt kvotene. Det bidrar også til å øke fellingen av dyr på innmark, som demper konflikten og kan redusere skadene hjorten kan påføre dyrket mark. Antallet hjort felt og hvilke kategorier som felles styres av den årlige tildelingen og bestandsplaner som ligger til grunn for enkelte av valdene i Bjerkreim kommune. Disse er forankret i de kommunale målene Bjerkreim kommune har i sin forvaltningsstrategi for hjorteviltforvaltning. I henhold til hjorteviltregisteret er det de siste fire årene felt (i gjennomsnitt) 73 % av tildelt kvote. Mye på grunn av dispensasjonen fra §18 i naturmangfoldloven (fri kvote på hjortekalv) som kommunen har hatt de siste 4 årene. Ett antall av disse løyvene er felt på innmark med termisk eller restlysforsterkende kikkert. Det er ønskelig fra kommunen sin side, gjennom sin forvaltningsstrategi at fellingsprosenten ligger opp mot 100 % for å oppnå sine fastsatte forvaltningsmål. Bruken av slike typer sikter truer derfor ikke stammen eller forvaltningen av populasjonen. Kommunen vurderer også at det bør være opp til den enkelte jeger, med tillatelse fra grunneier, om hvordan jaktutøvelsen skjer. Og om lovverket åpner opp for det, så bør den enkelte selv vurdere og utøve jakten slik en selv synes er best, så bør dette tilstrebes.

Jamfør kapittel 5 §21 i viltressursloven skal jakt og fangst utøves *"på en dyrevelferdsmessig forsvarlig måte som ikke utgjør en fare for mennesker, husdyr eller eiendom"*. I henhold til gjeldene regelverk er det åpnet for nattjakt eller "bøjakt" med vanlig kikkert så lenge lysforholdene ligger til rette for en forsvarlig utøvelse. Termiske og restlysforsterkende kikkert gjør at denne nattjakten kan utøves i perioder hvor det ikke er fullmåne eller sterkt månelys. "Bøjakten" gjennomføres normalt fra tårn, buer eller bygninger i tilknytning til innmark/dyrkamark. Dette gir ofte kortere avstander, god støtte for våpen og tid for jegeren til å velge ut rett dyr. Jegeren er avhengig av dyret beveger seg innenfor skuddavstand som ofte gir situasjonen en egen ro. Mørke påvirker også til å bidra til at dyrene er rolige. Funksjonene til slike sikter gir deg, ofte, en bedre mulighet for å vurdere bakgrunnen og om dyret står alene eller med flere enn ett tradisjonelt sikte. Av de undersøkelser som er gjort, eksempel Bedre jakt av NJFF og Miljødirektoratet, viser det seg at avstand, bevegelse på dyrene og støtte for jegeren er de faktorene som påvirker mest om det blir ett dårlig eller godt skudd.

Etisk og moralsk er det diskutert om en slik teknologisk overlegenhet bør være lov og om det er riktig /"fair chance". Dette er noe den enkelte jeger selv må ta stilling til. Det er åpnet for nattjakt i regelverket, men ikke noe krav om at jakten må utøves på en slik måte. De dyrene som felles under nattjakt er hovedsakelig roligere og lite stresset før skuddøyeblikket, sammenlignet med jakt med hund eller drevjakt.

Konklusjon:

For å kunne kreve inn fellingsavgifter og i hvilken sum, må dette fastsettes i lokal forskrift jamfør gjeldene regelverk.

Om det skal åpnes for bruk av restlysforsterkende eller termiske sikter, må dette også forankres i lokal forskrift. Bruken er utbredt og vanlig blant mange innbyggere. Det truer heller ikke populasjonen, da antallet løyver er det som styrer antall dyr som lovlig kan felles.

Det er åpnet for jakt på natten i lovverket og restlysforsterkende og termiske siktemidler kan bidra til å gjøre denne jakten sikrere og mer human i form av lite stress for dyrene før skuddøyeblikket, god støtte for jegeren og ofte kortere avstander.

Økonomiske konsekvenser:

Ved å fastsette innkreving av fellingsavgifter åpnes det opp for å fortsette å få inntekt til viltfondet, samt at å følge makssats gir en økt inntjening som følger inflasjonen. Å ikke kreve inn fellingsavgift vil resultere i at utgifter til fallviltarbeidet og støtte til skadeforebyggende tiltak ikke kan gjennomføres eller må tas fra andre budsjett. Formuleringen vil gi redusert bruk av arbeidstid med å endre lokal forskrift for fremtiden.

Av alle hjorter felt i Bjerkreim, blir ett større antall felt på innmark gjennom bruk av nevnte digitale siktemidler. Ved å ikke tillate dette vil inntektene til viltfondet mest sannsynlig reduseres.

Konsekvenser for barn og unge:

ikke relevant

Konsekvenser for folkehelsen:

Flere kan utøve jakten slik de selv ønsker. Reduksjon av konflikt mellom hjorte og jordbruket.

Beredskapsmessige konsekvenser:

Ingen